

## **Dersin Adı :Kelam Tarihi**

**Dersin Amacı** : Kelam Tarihi dersi, kelam ilminin ortaya çıkışını, tanımını, doğuşuna etki eden nedenleri inceleyerek kavratmayı amaçlar. Ayrıca mezheplerin oluşumuna etki eden faktörleri ele alarak Ehli- Sünnet, Mu'tezile, Haricilik, Şiilik, Mürcie gibi temel kelami ekollerin oluşumu ve başlıca görüşleri hakkında genel değerlendirmelerde bulunur.

**Dersin İçeriği** : Kelam ilminin, doğuşu, gelişimi ve geçirdiği evreleri şahıs, grup ve olaylar bağlamında bilimsel ve tarihsel açıdan ele alır.

### **Haftalık Ders İçeriği :**

1. Hafta Kelam İlminin Doğuşu ve Doğuşuna Etki Eden Nedenler
2. Hafta Kelam İlminin Tanımı ve Gayesi
3. Hafta Kelam İlmine Verilen İsimler
4. Hafta Kelam İlminin Diğer İlimlerle Mukayesesi
5. Hafta Kelam İlminin Genel Muhtevası ve Kaynakları
6. Hafta İlk Dönem İtikadi Tartışmalar
7. Hafta Haricilik ve Temel Görüşleri
8. Hafta Şiilik ve Temel Görüşleri
9. Hafta Cebriyye, Kaderiyye ve Temel Görüşleri
10. Hafta Mürcie ve Temel Görüşleri
11. Hafta Müşebbihe, Mücessime ve Temel Görüşleri
12. Hafta Mutezile ve Genel Düşünce Yapısı
13. Hafta Eşarilik ve Genel Düşünce Yapısı
14. Hafta Maturidilik ve Genel Düşünce Yapısı

**KELAM TARİHİ DERS KAZANIMLARI**

| Kazanım No | Ders Kazanımı                                                                     | Yeterlilik |        |           | Kazanım Yeri (Sınıf içi / sınıf dışı şeklinde yüzde oranı burada belirtilecek) | Sınıf Dışı Kazanımlar İçin Açıklama Yapılacak<br>(Öğrencinin bu kazanımı hangi araç ve yöntemlerle elde edeceğine dair açıklamalar. Sözelimi kitap, ödev, sunum, proje, youtube linki, müze ziyareti, sivil toplum kuruluşu etkinlikleri, informal eğitim etkinlikleri, sempozyum, konferans, panel, kongre, TV programı izleme ve konuk olma, Radyo programı dinleme ve konuk olma vb.) | Ölçme ve Değerlendirme Aracı (Soru, ödev, proje, sunum vb.) | Ölçme ve Değerlendirmenin Öğrenci Merkezli Olup Olmaması | Sınıf Dışı Kazanımlar İçin Öğrenci İş Yüğü |
|------------|-----------------------------------------------------------------------------------|------------|--------|-----------|--------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------|
|            |                                                                                   | Bilgi      | Beceri | Yetkinlik |                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                             |                                                          |                                            |
| K1         | Kelam'ın oluşum ve gelişim aşamaları hakkında bilgi sahibi olur.                  | Bilgi      |        |           | Sınıf İçi                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Sınav sorusu                                                | Değil                                                    | Ders saati kapsamında                      |
| K2         | Kelam kaynakları ile ilgi genel malumat sahibi olur.                              | Bilgi      |        |           | Sınıf İçi                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Sınav sorusu                                                | Değil                                                    | Ders saati kapsamında                      |
| K3         | Kelam ilminde kullanılan terminolojiyi kavrar.                                    |            | Beceri |           | Sınıf İçi                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Sınav sorusu                                                | Değil                                                    | Ders saati kapsamında                      |
| K4         | Kelam ilminin diğer dini ilimler ile ilişkisini kavrar.                           |            | Beceri |           | Sınıf İçi                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Sınav sorusu                                                | Değil                                                    | Ders saati kapsamında                      |
| K5         | Kelam ilminin geçirdiği dönemlerini ve bu dönemlerin önde gelen isimlerini bilir. | Bilgi      |        |           | Sınıf İçi                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Sınav sorusu                                                | Değil                                                    | Ders saati kapsamında                      |
| K6         | Klasik ve çağdaş mezhep ve dini akımların din ve toplumdaki yerini fark eder.     |            |        | Yetkinlik | Sınıf İçi                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Sınav sorusu                                                | Değil                                                    | Ders saati kapsamında                      |

## KELAM TARİHİ DERS KAZANIMLARI İLE PROGRAM ÇIKTILARININ EŞLEŞTİRMELERİ

### İlahiyat Fakültesi Program Çıktıları (Güncel)

**PC1.** İlahiyat alanında (Temel İslam, İslam tarihi ve sanatları ile Felsefe ve din bilimleri ile ilgili) temel kavramları bilir. Kavramlar arası ilişkilere yönelik sağlam alt yapıya sahip olur. Alanında edindiği teorik ve pratik bilgileri eğitim, öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır. (Bilgi: Kuramsal- Olgusal- Beceri: Bilişsel- Uygulamalı)

**PC2.** İlahiyat alanındaki sorunları dinî temel kaynaklardan hareketle tanımlar. (Bilgi: Kuramsal- Olgusal)

**PC3.** Gerektiğinde bireysel ve ekip halinde çalışarak çağdaş sorunlara bilimsel ve objektif alternatif çözümler üretebilir. (Yetkinlik: Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme)

**PC4.** İlahiyat alanında toplumun ihtiyaç duyduğu konularda bilimsel, sosyal ve kültürel ulusal/uluslararası faaliyetlere katılır ve ilgili konularda elde ettiği bilgileri kullanma, geliştirme ve aktarma becerisini kazanır. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)

**PC5.** İlahiyat alanındaki verileri toplama, proje üretme, strateji geliştirme, etkinlik planlama, gerçekleştirme ve topluma sunma becerisine sahip olur. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)

**PC6.** Mesleki dil ve terminolojiye hâkim olur. Ulusal ve uluslararası düzeyde alan literatüründeki bilgileri izleyebilme ve meslektaşlarıyla iletişim kurabilme yetkinliğine sahiptir. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)

**PC7.** Sistematik, tutarlı, eleştirel ve yaratıcı düşünme yetenek ve kapasitesini geliştirir. (Yetkinlik: Öğrenme)

**PC8.** Yazılı ve sözlü sunum, takım çalışması, ilahiyat alt dalları ve diğer bilim dallarıyla ilişki kurarak disiplinler arası araştırma-inceleme yorum ve analiz becerilerine sahiptir. (Beceri: Bilişsel)

**PC9.** Demokrasi, insan hakları, toplumsal, bilimsel, kültürel, dinî değerler ve mesleki etik ilkelere uygun davranır, ilgili alanlardaki gelişmelerden haberdardır. (Yetkinlik: Alana Özgü)

**PC10.** Yaşam boyu öğrenme, öğretme ve kendini geliştirme alışkanlığı kazanır. (Yetkinlik: Öğrenme)

**PC11.** Dini konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirme, sorunlara yazılı ve sözlü olarak çözüm önerileri sunma becerisi kazanır. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)

**PC12.** Alanında kendisini daha iyi geliştirmeye yardımcı olacak bilgisayar, internet gibi bilgi teknolojilerini kullanma becerisine sahip olur ve bunları etkin bir şekilde kullanır. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)

**PC13.** Bilgi birikimini uygulama ve eğitim-öğretim alanına taşıyabilir ve farklı ölçme ve değerlendirme yöntem ve teknikleri kullanabilir. (Beceri: Bilişsel- Uygulamalı)

| Dersin Adı: Kelam Tarihi (Zorunlu)                                                            |     |     |     |     |     |     |     |     | Kodu  | Yarıyıl | T+U Saat | Kredi | AKTS |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-------|---------|----------|-------|------|
|                                                                                               |     |     |     |     |     |     |     |     | 17208 | 4       | 4+0      | 2     | 3    |
| Ders Kazanımları/Program Çıktıları                                                            | PÇ1 | PÇ2 | PÇ3 | PÇ4 | PÇ5 | PÇ6 | PÇ7 | PÇ8 | PÇ9   | PÇ10    | PÇ11     | PÇ12  | PÇ13 |
| <b>DK1.</b> Kelam'ın oluşum ve gelişim aşamaları hakkında bilgi sahibi olur.                  | 1   | 1   | 1   | 1   | 1   | 1   | 1   | 1   | 1     | 1       | 1        | 1     | 1    |
| <b>DK2.</b> Kelam kaynakları ile ilgi genel malumat sahibi olur.                              | 1   | 4   | 1   | 1   | 2   | 1   | 1   | 1   | 1     | 1       | 1        | 1     | 1    |
| <b>DK3.</b> Kelam ilminde kullanılan terminolojiyi kavrar.                                    | 5   | 2   | 1   | 1   | 2   | 1   | 1   | 1   | 1     | 1       | 1        | 1     | 1    |
| <b>DK4.</b> Kelam ilminin diğer dini ilimler ile ilişkisini kavrar.                           | 1   | 1   | 1   | 1   | 1   | 1   | 1   | 1   | 1     | 1       | 1        | 1     | 1    |
| <b>DK5.</b> Kelam ilminin geçirdiği dönemlerini ve bu dönemlerin önde gelen isimlerini bilir. | 1   | 1   | 1   | 1   | 1   | 1   | 1   | 1   | 1     | 1       | 1        | 1     | 1    |
| <b>DK6.</b> Klasik ve çağdaş mezhep ve dini akımların din ve toplumdaki yerini fark eder.     | 1   | 2   | 1   | 1   | 2   | 1   | 1   | 1   | 1     | 1       | 1        | 1     | 1    |

| KATKI DÜZEYİ |       |      |        |            |
|--------------|-------|------|--------|------------|
| 1            | 2     | 3    | 4      | 5          |
| Çok Düşük    | Düşük | Orta | Yüksek | Çok Yüksek |

## KELAM TARİHİ DERS KAZANIMLARI İLE DİSİPLİNE ÖZGÜ ÇIKTILARIN EŞLEŞTİRMELERİ

### İlahiyat Fakültesi Disipline Özgü Çıktılar (Güncel)

**DÖÇ1.** Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip olma.

**DÖÇ2.** Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma.

**DÖÇ3.** İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme.

**DÖÇ4.** Kur'an ve sünneti birlikte ve bütünlüklü bir yaklaşımla ele alma yetkinliğine sahip olma.

**DÖÇ5.** Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma.

**DÖÇ6.** Din istismarı, şiddet, İslamofobi gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma.

**DÖÇ7.** Felsefi ve entelektüel bir tutumla farklı düşünce ve yorumları objektif olarak değerlendirme yetkinliğine sahip olma.

**DÖÇ8.** Din ve düşüncede aslolanın ilke ve değerler olduğunu bilip kişi ve kurumları eleştirebilme becerisine sahip olma.

**DÖÇ9.** İlahiyat eğitiminin temelini oluşturduğu ilmi bir yaklaşım çerçevesinde din eğitimi ve din hizmetleri (dini danışmanlık ve rehberlik) verme yetkinliğine sahip olma.

**DÖÇ10.** Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma.

**DÖÇ11.** Din hizmeti gerçekleştirirken bireyin psikolojik durumunu ve toplumun yapısını analiz etme becerisine ve buna uygun çözümler sunma yetkinliğine sahip olma.

**DÖÇ12.** İslam tarihi, kültürü ve sanatı hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma.

**DÖÇ13.** Sosyal bilimler kavram, konu, metot ve yöntem bilgisine sahip olma, ayrıca BAP TÜBİTAK vb. kapsamda hazırlanan proje çalışmalarını planlayacak ve yürütecek yetkinliğe sahip olma.

| Dersin Adı: Kelam Tarihi (Zorunlu)                                                            |       |       |       |       |       |       |       |       | Kodu  | Yarıyıl | T+U Saat | Kredi  | AKTS   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|---------|----------|--------|--------|
|                                                                                               |       |       |       |       |       |       |       |       | 17208 | 4       | 4+0      | 2      | 3      |
| Ders Kazanımları/Disipline Özgü Çıktılar                                                      | DOÇ 1 | DOÇ 2 | DOÇ 3 | DOÇ 4 | DOÇ 5 | DOÇ 6 | DOÇ 7 | DOÇ 8 | DOÇ 9 | DOÇ 10  | DOÇ 11   | DOÇ 12 | DOÇ 13 |
| <b>DK1.</b> Kelam'ın oluşum ve gelişim aşamaları hakkında bilgi sahibi olur.                  | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1       | 1        | 1      | 1      |
| <b>DK2.</b> Kelam kaynakları ile ilgi genel malumat sahibi olur.                              | 1     | 3     | 3     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1       | 1        | 1      | 1      |
| <b>DK3.</b> Kelam ilminde kullanılan terminolojiyi kavrar.                                    | 1     | 2     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1       | 1        | 1      | 1      |
| <b>DK4.</b> Kelam ilminin diğer dini ilimler ile ilişkisini kavrar.                           | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1       | 1        | 1      | 1      |
| <b>DK5.</b> Kelam ilminin geçirdiği dönemlerini ve bu dönemlerin önde gelen isimlerini bilir. | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1       | 1        | 3      | 1      |
| <b>DK6.</b> Klasik ve çağdaş mezhep ve dini akımların din ve toplumdaki yerini fark eder.     | 1     | 1     | 1     | 1     | 3     | 2     | 1     | 1     | 1     | 2       | 3        | 1      | 1      |

| KATKI DÜZEYİ |       |      |        |            |
|--------------|-------|------|--------|------------|
| 1            | 2     | 3    | 4      | 5          |
| Çok Düşük    | Düşük | Orta | Yüksek | Çok Yüksek |